

Korte geschiedenis van slagerij Van Vliet aan de Zeugstraat

Henny van Dolder-de Wit

Gouda telde een halve eeuw geleden nog veel kleinwinkelbedrijven, waaronder een groot aantal slagerijen. Met de komst van de supermarkt vond in die sector een enorme kaalslag plaats. Vooral in de laatste decennia van de twintigste eeuw zijn veel gespecialiseerde zaken en buurtwinkels verdwenen. Een bekende slagerij in het stadscentrum was die van Teun van Vliet aan de Zeugstraat nummer 82, waar nu de Beddenspecialzaak Huijer is gevestigd (nummer 78-86). Zijn vader begon in een klein slagerijtje in Stolwijkersluis. Zijn grootmoeder, die in die tijd zelf boter maakte, ventte dat zelf uit in Gouda; zij vervoerde haar handelswaar met een juk op de schouder waaraan twee manden hingen. Haar klanten woonden voornamelijk aan de Oost- en Westhaven 'want daar zat de rijkdom': de dames Van der Does, juffrouw Hoffman, de burgemeester en zeepfabrikant Viruly. Zij maakte van de gelegenheid gebruik om voor haar zoon reclame te maken. Aan een ieder die het horen wilde verklaarde zij: 'Als je fijn vlees wilt hebben moet je klant worden bij mijn zoon in Stolwijkersluis'.

Op 24 maart 1891 kocht de vader van Teun de inventaris en voorraad van slager A. van Lieshout aan de Zeugstraat voor 150(!) gulden, inclusief de goodwill. De eerste uitbreiding vond plaats met de koop van de herberg van bierhandelaar J.H. de Roode. Het pand was eigendom van directeur Jaspers van wasserij 'De Drie Notebomen' aan de Kattensingel. Later werd nog een naastgelegen pand aangekocht van de officier N. Scheltema, met een tuin annex prieel die zich uitstrekte tot aan de Wilhelminastraat. Slager Teun van Vliet (geboren in 1894) kwam op veertienjarige leeftijd bij zijn vader in de zaak. Toen hij achttien jaar oud was vond zijn vader dat hij zijn blik moest verruimen en deed hem in dienst bij een slager aan de Rotterdamse Binnenweg. Daar verdiende hij f 2,50 per week inclusief de kost. Hij ging er ook nog twee kwartjes op achteruit, want van zijn vader kreeg hij drie gulden.

De komst in 1910 van een Gemeentelijk Elektriciteitsbedrijf in Gouda bracht grote veranderingen met zich mee. Zo werd de winkel aan de Zeugstraat verlicht met vijf of zes lampen, samen zo'n 200 watt. Heel de buurt liep uit om dit fenomeen te bekijken. Maar na een paar dagen viel de stroom uit en was de winkel in het donker gehuld. De volgende dag adverteerde de Kaarsenfabriek: 'Gouda-kaarsen falen nooit!'. De dag daarop repliceerde de Lichtfabriek: 'Iets dat zo goedkoop is als electriciteit mag wel eens falen!'. Al spoedig volgde de aanschaf van een elektrische koelkast. Dat was een hele verbetering, want voor die tijd koelde men het vlees met schepijs, afkomstig uit de Reeuwijkse Plassen. Het werd verkocht door J. Breebaart, directeur van de Goudsche Glucosefabriek. Het ijs lag opgeslagen in een speciale kelder achter de Derde Kade. Op verzoek werd het aan huis bezorgd. Breebaart zelf woonde in een nieuw-gebouwd pand aan het Regentesseplantsoen 321; toen zijn woonhuis was voltooid liet hij er op zetten 'Bid en Werk'. Korte tijd later schreef iemand er onder: 'En doe zelf ook wat'. Later betrok men grote staven ijs uit Rotterdam, die per schip naar Gouda werden vervoerd. Bij warm weer bleef er na de reis alleen niet veel van over. Vervolgens richtte men een ijsfabriek op aan de Vest met de naam 'Willem Barendsz'.

Lange tijd was de slagerij aan de Zeugstraat, net als andere winkels, geopend tot tien uur 's avonds, op zaterdag tot elf uur. Nadat de laatste klant was vertrokken ging de sla-

gersvrouw aan het werk met soda en zelfgemaakte zeep. Haar man liet zich dan nog even scheren bij de barbier A.J.F. Zoet in de St. Anthoniestraat. Dan pas begon voor het gezin het (in onze ogen wel heel korte) weekend. De voornaamste bron van inkomsten (63 %) bestond uit het opnemen en daarna bezorgen van de bestellingen bij de klanten aan huis. Halverwege de jaren zestig behoorde deze service tot het verleden. Het vee werd aanvankelijk levend gekocht bij de boeren of op de veemarkt en aan huis geslacht; later gebeurde dit in het Openbare Slachthuis aan de Zuidelijke Burgvlietkade.

In 1922 werd een kassa aangekocht. De mensen reageerden schamper: 'Hij weet zeker niet waar hij zijn centen moet laten'. Ook op een elektrische snijmachine kwamen negatieve reacties. Om de klanten aan het idee te laten wennen stond hij eerst een poosje in de etalage met een bordje erbij: 'Hier worden uw vleeswaren electrisch gesneden'. Veel nieuwigheden werden met argusogen bekeken.

Als er een verhuiswagen werd gesignaleerd liepen groenteboeren, bakkers en slagers er in een rijtje achteraan. Slager Van Vliet, die zich tijdig op de hoogte liet stellen wie de toekomstige bewoner was, stuurde zijn zoon eropaf.

Die nam dan een vrije dag en ging de mensen opzoeken voordat ze in Gouda arriveerden. Zo maakte hij juffrouw Snoep uit de Krugerlaan, hoofd van de Burgvlietschool, eens tot klant. Hij was er wel helemaal voor naar Goes gereisd. Die goeie ouwe tijd!

Bron: *Goudsche Courant* 18 december 1971.

De slagerij van Van Vliet aan de Zeugstraat (ca. 1904). De jongen in het matrozenpak is wellicht de zoon en opvolger Teun, de andere een slagersknecht
Foto: SAMH.